

di Gléria János
(1899 – 1976)

1976. június 21-én elhunyt Dr. di Gléria János professzor a magyar és nemzetközi tudomány jelentős alakja. Haláláról mély megdöbbenéssel értesült a szakmai közvélemény, hiszen olyan ember távozott el körünkből, aki több mint fél évszázadot szentelt életéből a talajtan és agrokémia művelésének, aki mind szakmai tevékenységével, mind emberi magatartásával általános elismerést és tiszteletet szerzett.

di Gléria János 1899. április 11-én született Szombathelyen. Iskoláit részben Szombathelyen, részben Budapesten végezte, majd 1917–1918-ban katonai szolgálatot teljesített. 1920-ban iratkozott be a Műegyetem Vegyészmérnöki Karára, ahol 1924-ben oklevelet szerzett. Egyetemi éveit követően egyik legközvetlenebb munkatársa volt Sigmund Eleknek, aki mellett tanársegédként működött. 1927-ben szerezte meg műszaki doktori képesítését. Még

ebben az évben az Országos Kémiai Intézet állományába került, ahol kezdetben kutató, később osztályvezető volt, s ilyen minőségében irányította a talajtani, agrokémiai, növényvédelmi és víz osztályok munkáját.

1930-31-ben a Zürichi Műegyetemen G. Wigner professzor mellett dolgozott mint ösztöndíjas, s itt ismerkedett meg részletesebben a talajkolloidika modern szemléletével és módszereivel. Ez a tanulmányút nagy jelentőségű volt di Gléria János egész későbbi tudományos tevékenységére, kutatómunkájának irányára.

1942-ben megbízást kapott a Budakeszi Mezőgazdasági Kísérleti Telep megszervezésére, 1944. január 1-én pedig a kísérleti telep igazgatójává nevezték ki.

A felszabadulás után előléptették kísérleti főigazgatóvá, majd 1946-ban az Agrártudományi Egyetem debreceni osztályára egyetemi tanárrá nevezték ki és megbízták a Mezőgazdasági-Kémiai Tanszék vezetésével. E megbízása mellett a Debreceni Tudományegyetemen ugyanezekben az években mint meghívott előadó a Fizikai-kémia és Kolloidika tanáraként is működött és nagy szerepet játszott az egyetem kémiai oktatásának korszerűsítésében.

Az Agrártudományi Egyetem debreceni osztályának megszűnése után 1950-ben az Agrokémiai Kutató Intézetbe került, ahol előbb munkatárként működött, majd 1952-ben kinevezték az intézet helyettes igazgatójává, 1954-ben pedig igazgatójává.

Intézeti igazgatói tevékenysége életének nemcsak tudományosan, hanem tudományszervezésileg is igen termékeny időszaka volt. Törekedett arra, hogy az intézet a talajtan és agrokémia korszerű kérdéseivel foglalkozzék és ennek sikere érdekében igyekezett, hogy a legjobb szakembereket intézeti munkatársakként megszerezhesse. Nevéhez fűződik a mezőgazdasági kutatásban létesített első izotóp laboratórium megszervezése és számos modern fizika-kémiai mérőmódszer és mérőműszer bevezetése a hazai talajtani kutatásban.

1959-ben hatvanadik életévét betöltve igazgatói megbízásából visszavonult, azonban az intézet munkatársa maradt egészen haláláig. Mint tudományos tanácsadó nyugdíjba vonulása után is értékes segítséget nyújtott intézetének mind a kutatómunka, mind a fiatal szakemberek nevelése vonatkozásában. Széles körű tapasztalatai, a szakterület bel- és külföldi alapos ismerete együtt jártak di Gléria professzor megfontoltságával, józan ítéletével, így tanácsai, segítsége és személyes példája is felbecsülhetetlen értéket jelentettek intézetünk számára.

1967-től 1970-ig hosszabb kubai tartózkodása során a Havannai Talajtani Intézetben az izotópok mezőgazdasági felhasználását és a korszerű műszeres kutatást szervezte meg, valamint közreműködött az ottani szakemberek képzésében is.

di Gléria professzor tudományos munkájában egyaránt foglalkozott a talajtan és agrokémia kérdéseivel. Érdeklődése igen széles körű volt, amely felölelte a talajfizika, a talajkolloidika és a talajkémia egyes területeit, éppúgy mint a műtrágyázás, vagy a serkentőanyagok alkalmazásának bizonyos problémáit. Különösen kiemelkedő volt szerepe a talajtanban alkalmazott módszerek és mérőműszerek fejlesztése tekintetében. Vizsgálataink során ma is számos olyan módszert és műszert is alkalmazunk, amelyről sokan nem tudják, hogy kifejlesztésük vagy bevezetésük di Gléria professzor nevéhez fűződik.

Publikációs tevékenysége ugyancsak tükrözi sokoldalú érdeklődését. Több mint száz szakközleménye, melyek hazai és külföldi folyóiratokban jelen-

tek meg, valamint könyvei jól bizonyítják ezt. Könyvei ma is népszerűek és alkalmazást nyernek mezőgazdasági kutatásunkban és a gyakorlatban. 1957-ben jelent meg „Talajfizika és talajkolloidika” című munkája, melyet munkatársaival együtt készített és amely némi változtatás után 1962-ben német nyelven is napvilágot látott. 1960-ban megjelent „Mezőgazdasági Kémia” című munkája ma is a hazai agrokémia egyik legjelentősebb kézikönyve. Különösen népszerű a szerkesztésében megjelent „Talajvizsgálati módszerkönyv”, valamint a „Mezőgazdák talajismereti és trágyázási útmutatója”, amely két kiadásban jelent meg. Utolsó, általa szerkesztett könyve az „Izotópok alkalmazása a mezőgazdasági kémiában és talajtanban”, amely szintén több szerző közreműködésével készült és összefoglalta a megjelenéséig elért hazai eredményeket.

di Gléria professzor tevékenysége összefonódott felszabadulásunk előtt és utána is a hazai talajtan történetével, amelyben nemcsak mint kutató, hanem mint tudományszervező is végig jelentős szerepet játszott. 1931-től a háború végéig tagja volt a Földművelődésügyi Minisztérium fennhatósága alá tartozó Állandó Központi Talajjavító Bizottságnak. 1954-től kezdve a Földművelődésügyi Minisztérium Trágyázási Témakollektívájának a vezetője, 1960-tól pedig az MTA Agrártudományi Osztálya Talajtani és Trágyázástani Bizottságának elnöke, mely funkciót kubai útjáig töltötte be. Ugyancsak eddig az időpontig vezette 1964-től a Talajtermékenységgel foglalkozó 35. Kutatási Főfeladat Koordináló Bizottságát. Első elnöke volt a Magyar Agrártudományi Egyesület Talajtani Társaságának, mely funkcióját ugyancsak Kubába történt elutazásáig töltötte be, később a Magyar Talajtani Társaság tiszteletbeli elnökévé választották.

Több folyóirat, így az Acta Agronomica, az Agrokémia és Talajtan, stb. szerkesztő bizottságában működött. Jelentős szerepet játszott a nemzetközi tudományos életben is, tagja volt a Nemzetközi Talajtani Társaságnak, és a Német Talajtani Társaság tagjai sorába választotta. Nagy gondot fordított a tudományban olyan fontos nemzetközi kapcsolatokra, sok országban járt hosszabb, vagy rövidebb tanulmányúton, köztiszteletnek örvendett a nemzetközi tudományos életben. Tudjuk, hogy eltávozása fölött érzett fájdalomunkban igen sok külföldi kollegánk is osztozik.

Tevékenysége az iránta megnyilvánuló tiszteleten kívül kitüntetések formájában is elismerést nyert. Megkapta a Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója kitüntetést, a Tessedik Emlékérmét, valamint a Munka Érdemrend arany fokozatát is. Röviddel halála előtt a Magyar Agrártudományi Egyesület jubileumán emlékplakettet kapott, mint az Egyesület egyik alapítója.

Nyugodt, megfontolt egyénisége, segítőkészsége, a tudományos élet irányainak és realitásainak helyes felismerése olyan adottságai voltak, amelyekből akkor is tanulnunk kell, amikor ezeknek szerény, szelídszavú oktatója már többé nem lehet közöttünk.

SZABOLCS ISTVÁN